

**Zespół Szkół nr 2
Gimnazjum nr 3 im. Noblistów Polskich
w Świdniku**

SZKOLNY PROGRAM PROFILAKTYKI

Opracowała: Halina Koperda

Współpraca: Danuta Chmielik, Danuta Jabłońska, Małgorzata Latoch – Zielińska,
Ewa Niezgoda, Izabela Koczkodaj, Krystyna Łuciuk, Marek Latoch, Jadwiga Jarosz,
Janina Paterek, Zenon Zieliński

Modyfikacja: Agnieszka Ciesielska, Aneta Kardyka, Halina Koperda,
Elżbieta Kulczyńska, Agnieszka Rakuzy-Wójcik.

Świdnik 2013

Program powstał po wnikliwej analizie ankiet przeprowadzonych wśród uczniów, rodziców i nauczycieli Gimnazjum nr 3 im. Noblistów Polskich w Świdniku (m.in. w trakcie ewaluacji Programu Wychowawczego), a także w oparciu o Projekt Gminnego Programu Profilaktyki oraz dane statystyczne Komendy Powiatowej w Świdniku dotyczące działań podejmowanych na rzecz nieletnich i ich rodzin.

Działania profilaktyczne są systematycznie prowadzone od początku istnienia gimnazjum. Zdrowie zarówno fizyczne, jak psychiczne uczniów zostały uznane za bardzo ważne, dlatego też dotychczasowe działania podejmowane przez szkołę zyskały uznanie w formie Certyfikatu Wojewódzkiej Sieci Szkół Promujących Zdrowie pod honorowym patronatem Wojewody Lubelskiego i Marszałka Województwa Lubelskiego.

Jednym z zadań szkoły jest zapewnienie uczniom bezpiecznego w niej przebywania. Od kilku lat systematycznie w każdym roku szkolnym przeprowadzane są badania ankietowe, dotyczące poczucia bezpieczeństwa młodzieży. Wyniki tych badań są punktem wyjścia do pracy profilaktyczno-wychowawczej.

Zgodnie z nową koncepcją pracy szkoły, która powstała w wyniku połączenia Szkoły Podstawowej nr 5 oraz Gimnazjum nr 3 w Zespół Szkół nr2 Program Profilaktyki został poddany modyfikacji i w tej formie będzie realizowany od 1 września 2013r.

Program zawiera: personalistyczną wizję wychowania w szkole, misję szkoły, model absolwenta, cele, podstawę prawną do działań profilaktycznych, obszary pracy.

Program Profilaktyki ściśle koreluje z Programem Wychowawczym szkoły.

**PERSONALISTYCZNA WIZJA
WYCHOWANIA W SZKOLE**

Na podstawie wyników ankiet przeprowadzonych wśród uczniów, rodziców i nauczycieli skonstruowano personalistyczną wizję wychowania, na której oparte są działania wychowawcze, dydaktyczne i opiekuńcze w naszej placówce.

Polega ona na:

- stwarzaniu uczniom optymalnych warunków do harmonijnego rozwoju, zdobywania wiedzy i umiejętności poprzez indywidualizację procesu kształcenia;
- osobowym traktowaniu każdego człowieka;
- organizacji konkursów przedmiotowych i tematycznych, tak by każdy uczeń odkrył swój talent i miał dalszą możliwość rozwoju;
- bogatej ofercie zajęć pozalekcyjnych i rekreacyjnych;
- stwarzaniu bezpiecznych warunków w szkole;
- organizacji wszechstronnej pomocy potrzebującym, obejmowaniu działaniami profilaktycznymi wszystkich uczniów;
- otoczeniu wsparciem i pomocą psychologiczno-pedagogiczną uczniów niepełnosprawnych i o specjalnych potrzebach edukacyjnych;
- organizacji zajęć promujących zdrowie, terapię pedagogiczną, terapię dysleksji, wychowanie komunikacyjne, wartości patriotyczne, regionalne, budzeniu ciekawości poznawczej, szkolny wolontariat;
- wychowaniu uczniów w poszanowaniu polskiej tradycji i kultury oraz tolerancji wobec innych narodowości;
- zapewnieniu uczniom swobodnego dostępu do nowoczesnych technologii;
- unowocześnianiu i uzupełnianiu bazy i wyposażenia szkoły;
- zapewnianiu uczniom wykwalifikowanej kadry pedagogicznej, która ciągle doskonali się i dokształca;

- promocji działalności szkoły i jej osiągnięć w środowisku lokalnym;
- promocji i prowadzeniu współpracy międzynarodowej w ramach programów wymiany uczniów i nauczycieli;
- ciągłości w nauczaniu integracyjnym oraz kształceniu sportowym;
- tworzeniu klas dwujęzycznych bazujących na wysokim poziomie nauczania językowego w szkole podstawowej;
- włączeniu rodziców w procesy wychowawcze i edukacyjne dzieci i młodzieży.

Wizja realizowana będzie poprzez **misję**.

MISJA SZKOŁY JESTEŚMY SZKOŁĄ...

- umożliwiającą każdemu z naszych wychowanków osiągnięcie sukcesu w miarę swoich możliwości;
- zorientowaną na wielostronny rozwój uczniów w sferze intelektualnej i emocjonalno-motywacyjnej;
- dbającą o wysoki poziom nauczania i wychowania wszystkich uczniów;
- przygotowującą każdego ucznia do bycia Polakiem i Europejczykiem;
- promującą humanistyczny system wartości i szacunek dla tradycji;
- zapewniającą uczniowi przyjazną atmosferę i poczucie bezpieczeństwa;
- kształcącą kompetencje kluczowe: umiejętności uczenia się i samokształcenia, umiejętności komunikowania się, zdobywanie informacji i ich przetwarzanie, refleksyjność;
- zapewniającą wykwalifikowaną i życzliwą kadre;
- której priorytetem jest nauczanie języka ojczystego, języków obcych i matematyki – zgodnie z zasadą, że „kto zna język nauczy się wszystkiego”.

MODEL ABSOLWENTA

<p>w zakresie kultury osobistej</p>	<ul style="list-style-type: none"> · jest osobą uprzejmą, życzliwą i uczciwą; · jest koleżeński, chętny do pomocy; · jest tolerancyjny - rozumie, że różnice między ludźmi, wynikające z ich różnych możliwości, motywacji oraz odmienności kulturowej są zjawiskiem normalnym; · jest wrażliwy/a na potrzeby innych ludzi - wykazuje odwagę cywilną stając w obronie słabszych; · potrafi rozróżniać dobre i złe uczynki; · dba o zdrowie, unika wszelkich używek - ma świadomość ich negatywnego wpływu na zdrowie psychiczne i fizyczne; · dba o dobre imię szkoły; · dba o otaczające nas środowisko; · szanuje siebie i innych; · zachowuje się odpowiedzialnie i świadomie.
<p>w zakresie umiejętności interpersonalnych i społecznych</p>	<ul style="list-style-type: none"> · respektuje i przestrzega regulamin szkolny; · umie współpracować z innymi w grupie; · bierze odpowiedzialność za podjęte zadania, dotrzymuje terminów, szanuje czas swój i innych ludzi; · potrafi przyznać się do błędu i ponieść konsekwencje; · jest patriotą - zna historię swojego kraju i regionu; · rozumie zasady demokracji - potrafi dyskutować we właściwej formie; · stara się radzić sobie z problemami i konfliktami szukając rozwiązań kompromisowych; · jest przygotowany/a do aktywnego udziału w życiu społecznym · zdaje sobie sprawę z następstwa różnych działań - zwraca uwagę na względy bezpieczeństwa.
<p>w zakresie umiejętności komunikacyjnych</p>	<ul style="list-style-type: none"> · dba o piękno mowy ojczystej; · swobodnie komunikuje się w języku polskim i co najmniej jednym języku obcym; · umie korzystać z komputera i Internetu; · znajduje i analizuje informacje w różnych źródłach wiedzy; · potrafi odróżnić fikcję od świata realnego w przekazach medialnych; · umie wyrazić swoje uczucia, myśli i poglądy nie urażając innych osób; · jest asertywny/a; · jest komunikatywny/a, otwarty/a i twórczy/a.
<p>w zakresie umiejętności zdobywania wiedzy</p>	<ul style="list-style-type: none"> · rozwija się intelektualnie i duchowo; · wykorzystuje możliwości, jakie oferuje szkoła; · potrafi mądrze korzystać z szerokiego dostępu do wiedzy. właściwie planuje swoją pracę i wypoczynek; · jest ciekawy świata - stale poszerza swoje wiadomości na temat zjawisk i zależności występujących w świecie; · umie wykorzystywać zdobytą wiedzę w sytuacjach praktycznych; · potrafi zaprojektować bardziej złożone działania dobierając odpowiednie metody postępowania; · ma świadomość, że sprawne funkcjonowanie we współczesnym świecie to konieczność ciągłego kształtowania i samokształcenia.

**CELE OGÓLNE
PROGRAMU PROFILAKTYKI**

Założono, że wzmacnianie czynników chroniących przyczyni się w znacznym stopniu do osłabienia czynników ryzyka. Pozwoli to na podjęcie takich działań, które opóźnią inicjację sięgania po środki uzależniające, zmniejszą ilość zachowań ryzykownych, a także ograniczą rozmiary uzależnień.

1. Wzmacnianie czynników chroniących takich jak:

- **więź emocjonalna z rodzicami** (poprzez np. Włączanie rodziców w życie szkoły- imprezy i uroczystości szkolne, szkolenia, zasięganie opinii w ważnych dla szkoły sprawach); promowanie wartości prorodzinnych np. w trakcie realizacji przedmiotu „Wychowanie do życia w rodzinie”, godzin wychowawczych;
- **zainteresowanie nauką szkolną** (poprzez rozwijanie zainteresowań w ramach zajęć pozalekcyjnych- koła zainteresowań, przygotowanie do konkursów, turniejów itp; udział w zajęciach dodatkowych dla uczniów z trudnościami w nauce;
- **regularne praktyki religijne** (poprzez udział młodzieży w lekcjach katechezy, rekolekcjach, życiu parafii; kultywowanie tradycji bożonarodzeniowych i wielkanocnych w ramach uroczystości szkolnych i klasowych np. spotkania opłatkowe;
- **poszanowanie prawa, norm, wartości i autorytetów społecznych** (poprzez realizację tematów z zakresu „Wiedzy o Społeczeństwie”; organizowanie prelekcji dla uczniów, rodziców z przedstawicielami prawa, ustawiczne wdrażanie Programu Wychowawczego i WSO;

- **przynależność do pozytywnej grupy** (poprzez propagowanie idei SU i zachęcanie do udziału w jego pracach; aktywizowanie uczniów do udziału w życiu społeczności szkolnej, rozwijanie zainteresowań, wdrażanie klasowych Programów Wychowawczych, aktywna praca w Klubie Przyjaciół UNESCO, PCK, Szkolnym Kole Caritas, Szkolnym Kole Wolontariatu, organizowanie i udział w wymianie międzynarodowej młodzieży z krajów Unii Europejskiej i USA, działalność w ramach Klubu Asystentów Bibliotecznych, Gazetki Szkolnej, teatru szkolnego, szerokiej gamy kół zainteresowań, wdrażanie do działalności samorządowej na terenie miasta – uczestnictwo w Młodzieżowej Radzie Miasta);
- **propagowanie idei wolontariatu zgodnie z mottem szkoły „Człowiek tyle jest wart, ile da z siebie innym”** (poprzez organizowanie i prowadzenie różnorodnych akcji charytatywnych, zachęcanie do aktywnego w nich udziału uczniów, nauczycieli i rodziców oraz społeczności lokalnej; prowadzenie godzin wychowawczych, spotkań z przedstawicielami organizacji pozarządowych- fundacji, stowarzyszeń, kół na temat wartości wynikających z udzielania pomocy osobom potrzebującym, niepełnosprawnym; terminalnie chorym zdobywanie pierwszych doświadczeń zawodowych niezbędnych w przyszłej pracy);
- **szerzenie idei tolerancji wobec osób niepełnosprawnych, mniejszości narodowych** (poprzez organizację zajęć integracyjno- adaptacyjnych, imprez klasowych i szkolnych, konkursów związanych z szeroko rozumianą integracją, współpraca z instytucjami zajmującymi się opieką i pomocą osobom niepełnosprawnym, ciągłość w tworzeniu klas integracyjnych).

2. Eliminowanie czynników ryzyka takich jak:

- palenie tytoniu (poprzez prowadzenie prelekcji w ramach godzin wychowawczych, lekcji biologii, wystawek, zajęć metodą projektów uświadamiających o negatywnych skutkach nałogu);
- używanie alkoholu (poprzez organizowanie spotkań młodzieży ze specjalistami z Miejskiego Centrum Profilaktyki);
- używanie innych środków psychoaktywnych, np. narkotyków, środków wziewnych, leków (poprzez realizację zajęć warsztatowych dotyczących zagrożenia narkomania- organizowanych dla uczniów, rodziców i nauczycieli);
- wczesna aktywność seksualna (poprzez realizację tematów z zakresu „Wychowanie do życia w rodzinie”).
- zachowania agresywne i przestępcze w tym cyberprzemoc (poprzez prowadzenie prelekcji z przedstawicielami prawa uświadamiających o odpowiedzialności karnej nieletnich za popełnienie czynów nagan-nych; organizowanie zajęć dotyczących przemocy, rozmowy oraz projekcja filmów na godzinach wychowawczych);
- uzależnienia medialne, np. od internetu (poprzez prowadzenie pogadanek na temat mechanizmów uzależnienia, udzielanie porad rodzicom ucznia zagrożonego uzależnieniem w celu objęcia go pomocą psychologiczną lub psychiatryczną.).

**USTAWY I ROZPORZĄDZENIA STANOWIĄCE
PODSTAWĘ PRAWNĄ DO DZIAŁAŃ
PROFILAKTYCZNYCH:**

- Ustawa z dnia 7 września 1991r. O Systemie Oświaty;
- Rozporządzenie MENiS z dnia 31 stycznia 2002r. dotyczące ramowych statutów publicznego przedszkola oraz szkół publicznych;
- Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19 sierpnia 1994r.;
- Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 1997r. o przeciwdziałaniu narkomanii;
- Ustawa z dnia 9 listopada 1995r. o ochronie przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych;
- Rozporządzenie MENiS z dnia 26 lutego 2002r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół;
- Rozporządzenie MENiS z dnia 31 stycznia 2003r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonej uzależnieniami;
- Krajowy Program Zapobiegania Niedostosowaniu Społecznemu i Przystępczności wśród Dzieci i Młodzieży;
- Narodowy Program Zdrowia;
- Gminny Program Profilaktyki;
- Statut Zespołu Szkół nr 2 w Świdniku.

OBSZARY PRACY

1. INDYWIDUALNA Z UCZNIEM

Polegać ona będzie na prowadzeniu rozmów z poszczególnymi uczniami, zarówno będącymi w grupach ryzyka, jak i okazującymi zainteresowanie problemami z zakresu profilaktyki; wskazanie rodzicom tych uczniów potrzeby przeprowadzenia badań psychologicznych;

2. GRUPOWA Z KLASĄ SZKOLNĄ

Polegać ona będzie na prowadzeniu godzin wychowawczych na tematy profilaktyczne; zapraszaniu specjalistów do realizacji zajęć warsztatowych, np. związanych z narkomanią, promocją zdrowia;

3. Z CAŁĄ SPOŁECZNOŚCIĄ SZKOLNĄ

Polegać ona będzie na włączeniu Samorządu Uczniowskiego do różnorodnych akcji np. „Pomóż dzieciom przetrwać zimę”; akcje charytatywne na rzecz Lubelskiego Hospicjum im. Małego Księcia, akcja zbierania karmy na rzecz bezdomnych zwierząt, prowadzeniu apeli szkolnych na tematy dotyczące m. in. bezpieczeństwa, obchodzeniu świąt i uroczystości;

4. Z RODZICAMI

Polegać ona będzie na włączaniu rodziców w życie szkoły, np. zachęcaniu do udziału w uroczystościach, imprezach integrujących społeczność szkolną, działaniach wychowawczych i opiekuńczych, zapraszaniu na prelekcje specjalistów z różnych dziedzin. Ponadto będziemy wspierać rodziców, których dzieci należą do grup ryzyka lub weszli na drogę uzależnień, bądź mają czyny niedozwolone prawem (udzielanie porad, kierowanie do odpowiednich specjalistów) oraz tych, którzy pragną podnieść swoje kompetencje wychowawcze poprzez kierowanie ich na warsztaty psychologiczne „Szkoła dla rodziców”;

5. Z NAUCZYCIELAMI

Polegać ona będzie na organizowaniu szkoleniowych rad pedagogicznych, mających na celu podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności wychowawczych, udziale w Zespołach Wychowawczych i Nauczycielskich.

PROCEDURY OSIĄGANIA CELÓW

Harmonogramy działań profilaktycznych znajdują się w planach pracy poszczególnych zespołów i osób zajmujących się sprawami wychowawczymi oraz w “Planie Działań Naprawczych” powstałych po przeprowadzeniu wewnętrznych badań dotyczących poczucia bezpieczeństwa uczniów w szkole. Są one każdego roku aktualizowane i dostosowywane do pojawiających się potrzeb.